

Дослідження показує, що в умовах доступу лише до річної звітності, вкрай важливо побудувати найбільш точні зв'язки кожного рядку звітності між собою, тільки після цього можливо починати прогнозування. В нашому розрахунку реальні значення FCFF та FCFE відрізнялись від отриманих в межах 23 – 226 %, за сценарієм кредитного рейтингу держави CCC+ (S&P) що свідчить про те, що кореляція є, але такі відхилення є значними, а відтак, ми радимо використовувати даний метод вкрай обережно стороннім аналітикам, адже він потребує розуміння «внутрішніх процесів» підприємства. Поруч із тим, якщо аналітик володіє більш широким колом інформації про точні зв'язки рядків звітності, процес прогнозування може мати якісно вищий рівень. Це відкриває значне поле досліджень у інвестиційному аналізі та оцінці ризиків загалом.

Список використаних джерел:

1. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. – К. : Вид-во КНЕУ, 2003. – 554 с
2. M.H. Kalos and P.A. Whitlock. Monte Carlo Methods. Second Edition. URL: <https://phyusdb.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/03/monte-carlo-methods-second-revised-and-enlarged-edition.pdf> (дата звернення: 01.10.2025)

УДК 004.89:336.7

Курсейтова А.О.,
здобувач вищої освіти факультету фінансів
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Іващенко А. І.
д.е.н., професор кафедри корпоративних фінансів та контролінгу
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ВИКОРИСТАННЯ ВІ-ІНСТРУМЕНТІВ У ФІНАНСОВОМУ АНАЛІЗІ ТА ПРИЙНЯТТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується високою динамічністю, цифровізацією бізнес-процесів та зростанням ролі даних як стратегічного ресурсу.

Особливо актуальним це є для фінансового управління та інвестиційної діяльності, де швидкість та обґрунтованість рішень визначають конкурентоспроможність організацій. Постійні зміни макроекономічного середовища України, зумовлені геополітичними, інфляційними та структурними факторами, підвищують потребу у сучасних аналітичних інструментах, здатних забезпечити оперативне опрацювання великих масивів даних.

Business Intelligence (BI) стає ключовою технологією, що дозволяє інтегрувати різноманітні дані, здійснювати їх глибоку аналітичну обробку та отримувати інсайти в режимі реального часу. BI-інструменти забезпечують зв'язок між макроекономічною інформацією, операційною діяльністю та стратегічними інвестиційними рішеннями.

Потреба у BI-рішеннях у фінансовій сфері обумовлена нестабільними макроекономічними умовами України. Ключовим індикатором, що формує аналітичну основу для інвестиційних розрахунків, є валовий внутрішній продукт (ВВП). Динаміка ВВП України за 2012–2025 рр. демонструє істотну волатильність, що ускладнює процес прогнозування та стратегічного планування (див. рис. 1.)

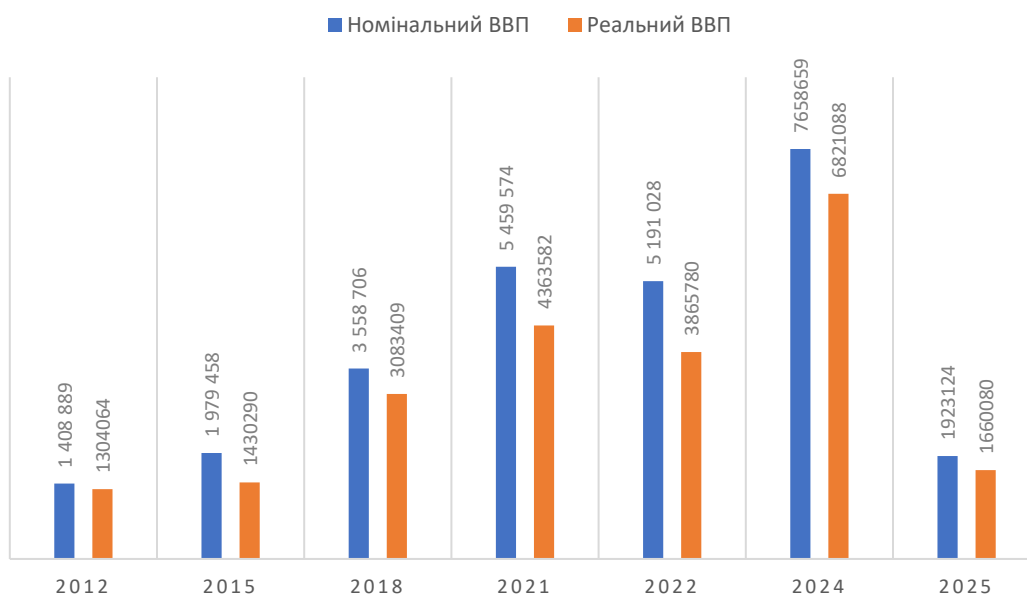

Рисунок 1 Динаміка номінального та реального ВВП України (2012–2025), млн грн.

Джерело: побудовано на основі даних Minfin.com.ua

Аналіз показує, що 2015 р. та 2022 р. стали роками найбільшого падіння реального ВВП (–27,7% та –25,5% відповідно). Графічне порівняння номінального та реального ВВП демонструє інфляційне навантаження й циклічні зміни економіки, а використання ВІ-інструментів дозволяє оперативно аналізувати ці макропоказники, виявляти тенденції та формувати обґрунтовані фінансові рішення.

Business Intelligence являє собою сукупність технологій, процесів та методологій, спрямованих на інтеграцію, очищення, аналіз і візуалізацію даних для підтримки обґрунтованих управлінських рішень. ВІ належить до описової аналітики, оскільки дає відповідь на питання про поточний стан та тенденції розвитку (рис. 2).

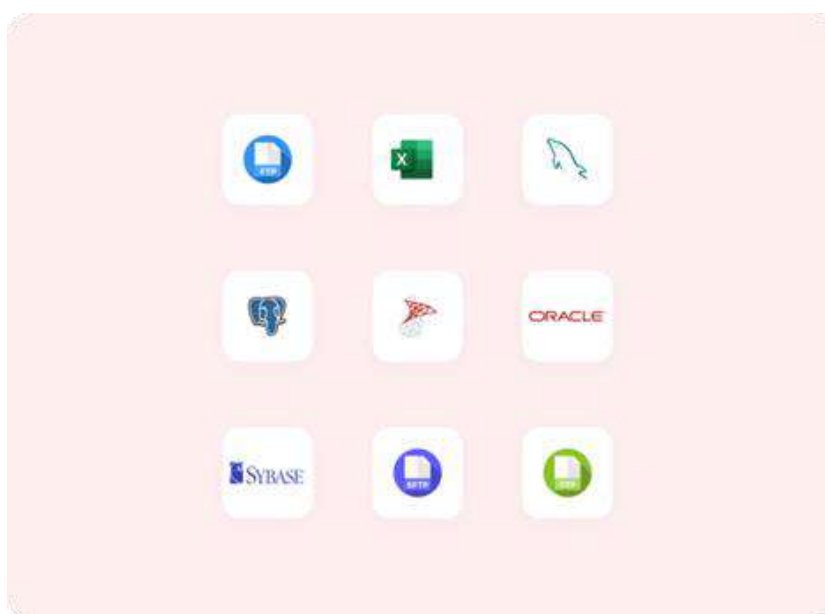

Рисунок 2 Джерела даних ВІ-системи

Сучасні ВІ-системи обробляють інформацію з великої кількості гетерогенних джерел, включаючи FTP, Excel, реляційні бази даних (MySQL, PostgreSQL, MS SQL, Oracle, Sybase), а також формати CSV та SFTP. ВІ-платформи у фінансовій сфері виконують функції об'єднання фінансової, економічної та операційної інформації, формування інтерактивних дашбордів, виконання OLAP-операцій,

побудови прогнозів, автоматизації звітності та підготовки даних через ETL-процеси.

ВІ-дашборди є ключовим інструментом для роздрібних мереж, фінансових установ та інвестиційних компаній. Вони забезпечують оперативний доступ до критичних показників КРІ, швидку комунікацію, інтуїтивне графічне відображення великих масивів даних, можливість деталізації та фільтрації інформації. Технології drag-and-drop спрощують презентацію фінансових і операційних даних, дозволяючи проводити аналіз у реальному часі.

Інтеграція штучного інтелекту значно розширює можливості ВІ через застосування предиктивної аналітики, яка дозволяє прогнозувати продажі, обсяги попиту та ризики. Автоматичне виявлення аномалій у фінансових потоках, візуальне подання результатів машинного навчання та надання рекомендацій для уникнення втрат стають невід'ємною частиною сучасних ВІ-систем. Застосування АІ-аналітики може зменшувати втрати ритейл-мереж до 25% завдяки вчасному виявленню ризиків.

Хмарні технології забезпечують доступ до Big Data незалежно від часу та місця, безпечну інтеграцію даних, економію ресурсів, синхронізацію даних у реальному часі та мінімальну потребу в ІТ-обслуговуванні. Інструменти автоматично завантажують та оновлюють дані з ERP, POS, бухгалтерських систем та маркетингових платформ.

Таким чином, динаміка ВВП України за 2012–2025 рр., яка характеризується різкими коливаннями та високим рівнем невизначеності, підсилює потребу у впровадженні ВІ-інструментів у фінансовий аналіз та інвестиційне планування. Через це підприємства потребують рішень, що забезпечують швидку обробку великих масивів даних, автоматизацію рутинних операцій та мінімізацію людських помилок.

ВІ-системи, доповнені АІ-аналітикою та хмарними сервісами, дають змогу автоматично оновлювати інформацію, економити час, оптимізувати людські

ресурси та підвищувати точність прогнозів. Через це бізнес отримує можливість оперативно реагувати на зміни макросередовища, зменшувати фінансові ризики, підвищувати прозорість операцій та формувати обґрунтовані інвестиційні рішення.

Як висновок, інтеграція макроекономічних показників із багаторівневими ВІ-інструментами створює передумови для ефективного управління та зміцнює конкурентоспроможність підприємств у нестабільних ринкових умовах.

Список використаних джерел:

1. ВІ-інструменти: взаємодія технологій та трендів [Електронний ресурс] // Datawiz. Блог аналітики ритейлу. – Режим доступу: <https://datawiz.io/uk/blog/bi-tools-interaction-of-technologies-and-trends> (дата звернення: 12.03.2025).
2. Валовий внутрішній продукт України. Статистичні дані [Електронний ресурс] // Мінфін. Економіка України. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/en/economy/gdp/> (дата звернення: 12.03.2025).
3. Валовий внутрішній продукт (2002–2024) [Електронний ресурс] // Мінфін: ставки, індекси, тарифи. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення: 12.03.2025).
4. Веремєєва О. Р., Лісовська В. С., Польщикова А. В. Поняття та зміст фінансової системи в контексті фінансового права України. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 11. С. 386–389. URL: http://www.lsej.org.ua/11_2021/99.pdf (дата звернення: 12.03.2025).
5. Віблій П., Кондратюк М. Розвиток фінансових технологій в Україні в умовах війни. Галицький економічний вісник. 2022. № 3(76). С. 67–73. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/76/1080.pdf> (дата звернення: 12.03.2025).
6. Microsoft Power BI — режим доступу: <https://powerbi.microsoft.com/>
7. Tableau — режим доступу: <https://www.tableau.com/>
8. Qlik Sense — режим доступу: <https://www.qlik.com/>